

Vantaan kaupunki
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut
3.4.2017

PITKÄAIKAISEN LAITOSHOIDON ASIAKASMAKSU

OHJE ASIAKKAALTA PERITTÄVÄSTÄ MAKSUSTA

SISÄLLYS

1. PITKÄAIKAINEN LAITOSHOITO	1
2. PITKÄAIKAISEN LAITOSHOIDON ASIAKASMAKSU	1
2.1. ASIAKASMAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN	1
2.2. TULOJEN TOTEAMINEN	2
2.3. ASIAKASMAKSUUN VAIKUTTAVAT TULOT	2
2.4. ASIAKASMAKSUUN VAIKUTTAVAT VÄHENNYKSET	4
3. MAKSUN PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN JA ALENTAMINEN	6
4. MAKSUPÄÄTÖKSEN OIKAISEMINEN	6
5. MAKSUN PERIMINEN POISSAOLOAJALTA	7
6. SIIRROT PITKÄAIKAISHOIDON YKSIKÖISSÄ	7

1. PITKÄAIKAINEN LAITOSHOITO

Laitoshoidolla tarkoitetaan ylläpidon, hoidon ja huolenpidon muodostavaa toimintakokonaisuutta, jota järjestetään sairaalassa, terveyskeskuksen vuodeosastolla tai sosiaalihuollon laitoksessa, kuten ikääntyneiden tai kehitysvammaisten erityishuollon laitoksessa ja päihdehuoltolaitoksessa tai muussa vastaavassa toimintayksikössä. Laitoshoito edellyttää asiakkaan sisäänkirjaamista hoitojaksolle tai päätöstä asiakkaan ottamisesta laitoshoidon¹. Päätöksen laitoshoidosta tekee palvelukohtaisesti määrätty sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö.

Päätös pitkäaikaisesta laitoshoidosta voidaan tehdä (1) henkilölle, jonka laitoshoidon arvioidaan kestävän pitempään kuin kolme kuukautta, ja (2) henkilölle, joka on ollut laitoshoidossa yli kolme kuukautta, mutta hänen hoidon tarpeensa edellyttää laitoshoidon jatkoa². Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevilta peritään maksukyvyyn mukaan määräytyvä maksu, joka määrätään säännöllisten kuukausitulojen mukaan. Maksu sisältää hoidettavan tarvitseman ylläpidon, hoidon ja palvelut, muun muassa lääkkeet. Palvelusta perittävä maksu määritellään niin, ettei se saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia todellisia kustannuksia

Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakasmaksun määräytymisen perusteet ovat säädetty sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa ja asetuksessa³. Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää sosiaali- ja terveyspalveluista perittävät asiakasmaksut ja maksuohjeet lainsäädännön määrittelemien perusteiden mukaisesti. Vantaan kaupunki ostaa laitoshoidon myös yksityisiltä palvelujen tuottajalta. Ostopalveluna järjestetystä laitoshoidosta peritään samat asiakasmaksut kuin kaupungin itse tuottamista laitoshoidon palveluista.

2. PITKÄAIKAISEN LAITOSHOIDON ASIAKASMAKSU

2.1. ASIAKASMAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyyn mukaan määräytyvä maksu, joka voi olla enintään 85 % hoidossa olevan nettokuukausituloista. Maksu voidaan määrätä kuitenkin enintään sen suuruisiksi, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää kuukausittain vähintään 107 euroa⁴. Jos pitkäaikaisessa laitoshoidossa oleva on välittömästi ennen laitoshoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta perittävä maksu voi olla enintään 42,5 prosenttia yhteenlasketuista kuukausituloista. Laitoshoidossa olevan henkilökohtaiseen käyttöön tulee kuitenkin jäädä vähintään 107 euroa kuukaudessa⁵.

---

¹ Asetus avohoidon ja laitoshoidon määrittelyn perusteista 1806/2009

² Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992, 7 b §

³ Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992, Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 912/1992

⁴ Vähimmäiskäyttövara vuonna 2017. Vähimmäiskäyttövarojen määrää tarkistetaan joka toinen vuosi työeläkeindeksin muutoksen mukaisesti (Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 912/1992 33 a §)

⁵ Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992, 7c §

Asiakasmaksun määrittelyssä on huomioitava, ettei perittävä asiakasmaksu saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Asiakasmaksu määrätään toistaiseksi voimassa olevaksi, ja tarkastetaan vuosittain sekä asiakkaan maksukyvyyn ja palvelutarpeen muuttuessa. Vuositarkastusta varten asiakkailta kerätään tulotiedot. Maksu voidaan määrätä myös määräajaksi, mikäli päätöksentekohetkellä on tiedossa maksuun vaikuttava olennainen muutos, kuten määräaikainen asumismenojen huomioiminen.

2.2. TULOJEN TOTEAMINEN

Asiakasmaksun määrittämistä varten asiakkaalta pyydetään tulo- ja varallisuustiedot. Tuloselvityslomake liitteineen pyydetään ensisijaisesti asiakkaalta, hänen edunvalvojaltaan tai muulta asioiden hoitajalta. Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa on säädetty asiakkaan ja hänen edustajansa tietojenantovelvollisuudesta, ja sosiaalihuollon viranomaisen oikeudesta salassa pidettäviin tietoihin⁶. Asiakkaan taloudellista asemaa koskevat ja asiakasmaksun suuruuden määrittämistä varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset voidaan pyytää maksutta ja salassapitosäännösten estämättä myös suoraan muilta viranomaisilta, yhteisöiltä tai toimintayksiköiltä⁷. Asiakkaan tietojenantovelvollisuus ja viranomaisen tiedonsaantioikeus saatetaan asiakkaan tietoon. Kun maksupäätös tehdään asiakkaan ja hänen puolisonsa yhteenlasketujen tulojen perusteella, sovelletaan em. säännöstä myös puolison tulo- ja varallisuustietojen selvittämiseen.

Asiakkaan selvityksen ollessa puutteellinen viranomaisen selvittää tulotiedot ensisijaisesti Kansaneläkelaitoksesta teknisen käyttöyhteyden avulla tai pyytää tarvittavat tiedot verohallinnolta tai eläkelaitoksilta. Tarvittaessa asiakasmaksun määrittämisen kannalta merkitykselliset tiedot voidaan viranhaltijan päätöksen perusteella pyytää myös pankilta kirjallisesti⁸.

2.3. ASIAKASMAKSUUN VAIKUTTAVAT TULOT

Asiakkaan tuloina huomioidaan hänen nettotulonsa, joilla tarkoitetaan tuloja säännönmukaisen ennakonpidätyksen ja ennakonkannon mukaisten verojen vähentämisen jälkeen. Myös verottomat tulot otetaan pääsääntöisesti huomioon. Tulojen vaihdellessa kuukausitulo arvioidaan kuluneen vuoden keskimääräisistä tuloista.

HUOMIOON OTETTAVAT TULOT:

- Eläkkeet
- Palkat
- Eläkettä saavan hoitotuki/vammaistuki
- Hoitotuen veteraanilisä
- Ylimääräinen rintamalisä
- Sairauspäiväraha
- Kuntoutustuki ja kuntoutusraha
- Korkotulot
- Osinkotulot

TULOT, JOITA EI OTETA HUOMIOON:

- Asumistuki
- Sotilasavustus
- Rintamalisä
- Tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskorvauksia
- Toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta
- Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukaista ylläpitokor-

⁶ Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000, 12 §, 20 § - 22 §.

⁷ Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992, 14 a §

⁸ Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000, 20 § - 22 §.

- Vuokratulot
- Veronpalautukset
- Sijoitusrahastojen voitto-osuudet
- Säästöhenkivakuutuksen tuotot
- Maa- ja metsätalouden tulot
- Myyntivoitot
- Elinkorko
- Kuolinpesästä saadut tulot
- Syytinki
- Elatusapu

vausta

- Eläkkeisiin ja niihin verrattaviin tuloihin sisältyviä huollettavista aiheutuvia korotuksia
- Perhehoidon kustannusten korvaukset
- Lapsilisä, lapsen hoitotuki, lapsen kotihoidon tuki
- Opintoraha, koulutustuki, opintotuen asumislisä, opintojen johdosta suoritettavat apurahat ja muut vastaavat avustukset

Pääomasta tai muusta omaisuudesta vuosittain maksettavat tulot, kuten korko- ja osinkotulot huomioidaan maksupäätöksessä kuukausitulona jaksottamalla ne 12 kuukaudelle. Mikäli jaksotetun tulon summa jää kahta euroa pienemmäksi, ei tuloa huomioida maksupäätöksessä erillisenä kuukausitulona. Sijoitusrahastojen pääomaa kerryttäviä kasvuosuuksia ei huomioida asiakkaan tulona. Se sijaan sijoitusrahastojen tuotto-osuudet huomioidaan tavanomaisena korkotulona.

Omistusasunnon vuokratulosta huomioidaan pääomaveron jälkeen jäävä nettotulo. Vuokratulosta vähennettävänä menoina hyväksytään yhtiövastike tai kiinteistövero sekä vesi-, sähkö- ja lämmityskulut. Vähennyksenä hyväksytään näistä kuluista vain se osa, joka kohdistuu huoneiston tai kiinteistön vuokrattuun osaan. Vuokrasuhteesta aiheutuvat muut kustannukset, kuten kunnossapitokulut vuokranantaja voi vähentää verotuksessa, minkä vuoksi niitä ei oteta vähennyksenä huomioon.

Maatalouden ja elinkeinotoiminnan pääoma- ja ansiotulot sekä palvelun käyttäjän osuus yhtymän tulosta otetaan huomioon viimeksi toimitun, vahvistetun verotuspäätöksen mukaisesti. Metsätulon huomioimisessa käytetään perusteena varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 7 §:n 3 momentin mukaan vahvistettua metsän keskimääräistä vuotuista tuottoa. Metsän vuotuinen tuotto hehtaarilta kerrotaan metsämaan pinta-alalla, josta vähennetään 10 % sekä metsätalouden korot. Asiakkaan vaatimuksesta tuloa on alennettava, kun metsänhoitoyhdistyksen tai metsäkeskuksen antaman lausunnon perusteella hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvo on vähintään 10 % alempi kuin metsätulo. Alennus on metsätulon ja hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvon erotuksen suuruinen.

Eläkettä saavan hoitotuen ja 16 vuotta täyttäneen vammaistuen avulla tuetaan pitkäaikaisesti sairaan tai vammaisen toimintakyvyn ylläpitämistä, kuntoutusta ja hoitoa sekä korvataan hoidosta aiheutuvia kustannuksia. Kela myöntää eläkettä saavan hoitotukea ja vammaistukea myös pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaille. Hoitotuen määrä riippuu asiakkaan saamasta ohjauksen, valvonnan ja avun tarpeesta.

Kunta voi periä enintään vuoden ajalta asiakkaalle takautuvasti maksettavia tuloja, korvauksia tai saamia, jotka olisivat kuuluneet asiakasmaksussa huomioitaviin tuloihin. Takautuvasti maksettavien tulojen huomioiminen edellyttää, että asiakas on ollut kyseisenä ajanjaksolla kunnan järjestämässä laitoshoidossa. Vastaavasti myös veronpalautusten huomioiminen tulona edellyttää voimassa ollutta asiakkuutta ajanjaksona, jolta tulo huomioidaan. Huomioidessa takautuvasti maksettavia tuloja maksupäätöksessä tulot tulee jaksottaa takautuvalle ajanjaksolle niin, että asiakasmaksu pysyy kohtuullisena.

2.4. ASIAKASMAKSUUN VAIKUTTAVAT VÄHENNYKSET

PUOLISON TOIMEENTULON TURVAAMINEN

Mikäli asiakas on ennen laitoshoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliiton omaisissa olosuhteissa ja asiakkaan kuukausitulot ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen tulojen perusteella. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta perittävä maksu voi olla enintään 42,5 % yhteenlasketuista kuukausituloista, jolloin puolisojen käyttöön jää vähintään 57,5 % tuloista. Asiakkaan käyttöön tulee jäädä 107 euroa, mutta muilta osin pariskunta voi keskenään määritellä varojen käytön. Silloin kun molemmat puoliset ovat pitkäaikaisessa hoidossa, maksu määräytyy kummankin puolison kohdalla erikseen henkilökohtaisten tulojen perusteella.

Mikäli puoliso vähennys ei tule sovellettavaksi, tai se ei takaa kotiin jäävän puolison elatusta, maksua tulee tarvittaessa alentaa turvaamaan puolisolleen kohtuullinen toimeentulo. Puolison elatuksen tarvetta arvioitaessa käytetään vertailukohtana toimeentulotuen tason mukaista perusturvaa. Puolison tulee hakea ja laittaa vireille hänelle ensisijaisesti maksettavat tulot, kuten eläkkeet ja sosiaalietuudet, ennen kuin asiakasmaksun alentaminen tulee kyseeseen.

Puolisojen välinen elatusapu huomioidaan vähennyksenä, mikäli puolisoilla on käräjäoikeuden päättämä tai sosiaalilautakunnan vahvistama elatussopimus. Avioliittolain 46 §:n mukaan kummankin puolison tulee kykynsä mukaan ottaa osaa perheen yhteiseen talouteen ja puolisojen elatukseen. Vahvistamatonta keskinäistä sopimusta ei hyväksytä vähennykseen oikeuttavana menona. Puolisoilta edellytetään erillään asuamista jo ennen laitoshoidon alkamista, jotta vahvistettu elatusapu huomioidaan tulojen vähennyksenä. Mikäli maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen tulojen perusteella, puolisojen välistä elatussopimusta ei huomioida asiakasmaksussa.

MUUT PERHESUHTEISTA JOHTUVAT VÄHENNYKSET

Ennen maksun määräämistä asiakkaan kuukausituloista vähennetään hänen suoritettavaksi vahvistetut elatusavut sekä tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset ja rahana suoritettava syytinki. Mikäli elatusvelvollisella asiakkaalla ei ole alaikäiselle lapselle maksettavan elatuksen määrittävää sopimusta tai tuomiota, maksua tulee tarvittaessa alentaa siten, että alaikäisten lasten elatus tulee turvatuksi. Alaikäisen lapsen elatukseen varataan toimeentulotuen perusosan suuruisen summa, joka riippuu lasten iästä ja lukumäärästä. Lisäksi asumismenot ja muista erityistarpeista johtuvat kulut voidaan harkinnanvaraisesti huomioida maksussa vähennyksenä. Yli 18-vuotiaan opiskelevan lapsen elatuksessa otetaan huomioon hänen opintokustannuksensa, kuten lukukausimaksut ja oppikirjahankinnat ym. Opiskelukustannusten huomioiminen edellyttää ensisijaisena etuutena olevan opintotuen hakemista.

Mikäli palvelun saajalla on jokin muu tosiasiallisista perhesuhteista johtuva maksukykyyn vaikuttava seikka, voidaan se tarveharkinnan perusteella huomioida vähennyksenä asiakasmaksussa. Kyseessä voi olla esimerkiksi oman vanhemman asuminen asiakkaan kanssa yhteistaloudessa.

AIEMMAN ASUNNON KULUT

Asiakkaan aiemman asunnon kustannukset voidaan huomioida asiakasmaksussa vähennyksenä vain määritellyn ajan, minkä vuoksi asiakkaan, asioiden hoitajan tai edunvalvojan on aiheen käynnistää suunnitelmat ja käytännön järjestelyt aiemman asunnon osalta mahdollisimman varhaisessa vaiheessa pitkäaikaisen laitoshoidon päätöksen saamisen jälkeen. Asiakkaan tulee ensisijaisesti käyttää säästöjään tai muita helposti realisoitavia varoja kattaakseen aiemman asunnon kulut. Vapaa-ajan asunnosta aiheutuvia kuluja ei huomioida laskelmassa vähennyksenä.

Mikäli asiakkaan vakituiseen **omistusasuntoon** ei jää perheenjäsentä asumaan, omistusasunnosta aiheutuvat menot voidaan taloudellisin perustein huomioida vähennyksenä pitkäaikaiseen laitoshoittoon siirtymiskuukauden sekä seuraavan kuukauden loppuun saakka. Asiakkaan kokonaistaloudellinen tilanne vaikuttaa omistusasunnon menojen huomioimiseen; mikäli asiakkaalla on varallisuutta kattamaan asunnon kulut, menoja ei huomioida vähennyksenä.

Mikäli asiakkaan **vuokra-asuntoon** ei jää perheenjäsentä asumaan, asunnon menot huomioidaan pitkäaikaiseen laitoshoittoon siirtymiskuukauden loppuun saakka sekä sen jälkeen yhden kuukauden irtisanomisajan verran. Vuokra-asunnon irtisanomisen tulee tapahtua välittömästi sen jälkeen, kun päätös pitkäaikais- hoidosta on tehty.

Jotta asumismenoja voidaan huomioida laskelmassa vähennyksenä, tulee kustannusten ilmetä asiakkaan toimittamasta tuloksetyyslomakkeesta ja tositteista. Mikäli asumismenoja huomioidaan määräaikaisena vähennyksenä, ja asiakkaalle maksetaan samanaikaisesti Kelasta aiempaan asuntoon kohdistettua asumistukea, huomioidaan myös asumistuki maksupäätöksessä tulona.

Asumismenoina voidaan huomioida: vuokra, omistusasunnon yhtiövastike, omakotitalon kiinteistövero, asuntolainan korot, sähkön ja veden perusmaksut, kiinteistön lämmityskulut, palovakuutusmaksu, nuohouskulut, ja turvapuhelinmaksut irtisanomisajalta

Tietyissä erityistapauksissa asumismenot voidaan harkinnanvaraisesti hyväksyä vähennyksenä pidempään. Asumismenojen huomioiminen tehdään yksilöllisen harkinnan mukaan esimerkiksi tilanteessa, jossa asiakkaan taloudellinen tilanne edellyttää menojen vähentämistä, tai asiakkaan asunnon säilyttäminen on perusteltua kotiutumiseen tähtäävän kuntoutuksen, hoidon tarpeen tai säännöllisten kotikäyntien takia. Mikäli asiakkaan oletetaan palaavan laitoshoitajakson jälkeen kotiin, maksupäätös tehdään kotiutumiseen tähtäävän kuntoutussuunnitelman mukaisesti määräaikaisena, joko kolmen tai enintään kuuden kuukauden ajaksi. Asiakkaan kodin säilyttäminen ja asumismenojen vähennyksenä huomioiminen on tällöin perusteltua. Ehdotus asumiskulujen huomioimisesta tehdään laitoshoidossa vastaavassa yksikössä. Asiakasmaksusta päättävä viranhaltija tekee määräaikaisen päätöksen menojen huomioimisesta. Maksupäätös tarkistetaan, mikäli asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaa muutetaan ennen määräajan päättymistä.

EDUNVALVOJAN PALKKIO

Edunvalvojan vuosipalkkio muodostuu perusmaksusta ja lisämaksuista. Edunvalvojan perimä maksu määräytyy edunvalvottavan tulojen ja varallisuuden määrän sekä tehtyjen toimenpiteiden mukaan. Edunvalvojan palkkion vuosittainen perusmaksu on 440 euroa ja pienituloisella 280 euroa. Lisämaksuja ovat aloitus-

maksu 200 euroa sekä toimenpidemaksu 200 euroa, 300 euroa tai 600 euroa toimenpiteen vaativuudesta ja asiakkaan varallisuudesta riippuen.

Maksupäätöksessä huomioidaan vähennyksenä edunvalvontakuluista perusmaksu, aloitusmaksu sekä maistraatin tilintarkastusmaksu. Toimenpidemaksuja ei huomioida vähennyksenä. Edunvalvontakuluista tulee olla toimitettuna asianmukaiset tositteet vähennysten huomioimiseksi.

ULOSOTOT

Mikäli ulosmittaus suoritetaan asiakkaan tuloista, vähennyksenä huomioidaan ulosoton jälkeen jäävä, asiakkaalle maksettava tulo. Ulosoton huomioimiseksi asiakkaalta tulee olla toimitettuna ulosottoviranomaisen selvitys ulosotossa olevan velan kokonaismäärästä ja ulosmittauksen kestosta. Maksupäätös tehdään määräaikaisena siihen asti, kunnes ulosotto päättyy tai sen perintää muutetaan. Mikäli asiakkaan menot ovat jatkuvasti ulosotossa, lisävelkaa ei oteta vähennyksenä huomioon.

3. MAKSUN PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN JA ALENTAMINEN

Laitoshoidosta määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa asiakkaan tai tämän perheen toimeentulon tai asiakkaan lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamisen. Maksun alennusta pyytävän tulee hakea ja laittaa vireille kaikki hänelle ensisijaisesti maksettavat tulot, kuten eläkkeet ja sosiaalietuudet, ennen kuin maksun alentaminen tai perimättä jättäminen tulee kyseeseen.

Tulosidonnaisen asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen ovat ensisijaisia toimenpiteitä toimeentulotukeen nähden. Maksun alennusta haetaan kirjallisesti erillisellä lomakkeella. Maksun alentamisen perusteet selvitetään delegointiohjeen mukaisesti asiakasmaksutiimissä tai sosiaalityössä, ja päätöksen maksun alentamisesta tai perimättä jättämisestä tekee delegointiohjeessa määritelty viranomainen. Mikäli asiakasmaksun alentaminen ei riitä turvaamaan riittävää toimeentuloa, asiakkaan erityisistä tarpeista ja olosuhteista johtuvien menot voidaan huomioida toimeentulotuessa. Asia käsitellään yksilökohtaisesti kaupungin täydentävän toimeentulotuen yksikössä. Toimeentuloedellytyksiä harkittaessa käytetään vertailukohteena toimeentulotuen tason mukaista perusturvaa.

4. MAKSUPÄÄTÖKSEN OIKAISEMINEN

Toistaiseksi voimassa oleva maksupäätös tarkistetaan vuosittain sekä aina, kun palvelun käyttäjän tai perheen maksukyky ja olosuhteet muuttuvat olennaisesti. Olennaisena muutoksena pidetään vähintään 5 % muutosta nettotuloissa. Asiakas tai hänen asioiden hoitaja on velvollinen ilmoittamaan taloudellisessa tilanteessa tapahtuvista muutoksista viiveittä asiakasmaksusta päättävälle viranhaltijalle maksupäätöksen tarkistamiseksi.

Uusi maksupäätös on myös tehtävä välittömästi maksun osoittautuessa virheelliseksi. Mikäli maksun määräämistä koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään vuoden ajalta. Virheellisestä maksupäätöksestä seurannut maksun palautus tai lisävelvoitus suoritetaan asiakkaalle kyseisen ajanjakson mukaisesti.

Lähtökohtaisesti maksut peritään siten, kun asiakkaan saamassa maksupäätöksessä on määrätty. Liian vähän perityn asiakasmaksun johtuessa viranomaisen virheellisesti tekemästä maksupäätöksestä asiakkaalta ei laskuteta lisämaksua takautuvasti. Mikäli asiakkaalta on peritty liikaa maksua työntekijän virheellisen maksupäätöksen seurauksena, asiakkaalle tehdään uusia maksupäätös ja palautetaan liikasuoritus ajanjakson mukaisesti.

Sen sijaan jos maksupäätös on tehty oikein ja asiakas saanut päätöksen tiedoksi, laskutus voidaan tehdä takautuvasti, huomioiden kuitenkin saatavien vanhentumisaika⁹. Jos takautuvasti laskutettava summa on suuri, tai muuten voidaan jo lähtökohtaisesti olettaa asiakkaalle tulevan siitä vaikeuksia, asiakasta on kuuluttava, ja maksua tulee alentaa tai poistaa¹⁰. Takautuvasti laskutettava maksu ei saa muodostua kohtuuttomaksi.

5. MAKSUN PERIMINEN POISSAOLOAJALTA

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään kuukausimaksu myös tilapäisten poissaolopäivien ajalta. Laitoshoidon keskeytyessä yli viideksi päiväksi, kuukausimaksua ei peritä viiden päivän ylittävältä ajalta. Jos hoito keskeytyy palvelun järjestäjästä johtuvasta syystä lyhyemmäksi ajaksi, hoitomaksua ei peritä poissaolopäiviltä.

6. SIIRROT PITKÄAIKAISHOIDON YKSIKÖISSÄ

Asiakkaan siirtyessä pitkäaikaisen laitoshoidon yksiköstä toiseen, asiakasmaksu pysyy samana. Hoitopäivämaksun saa periä vain kerran vuorokaudelta. Lähettävä laitos ei saa periä asiakasmaksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy. Mikäli asiakas siirtyy laitoshoidosta pitkäaikaiseen asumispalveluyksikköön, asiakasmaksu tarkistetaan asumispalvelumaksuohjeen mukaisesti.

---

⁹ Saatavien vanhentumisaika on viisi vuotta sitä seuranneen vuoden alusta, jona on päätös tehty

¹⁰ Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992, 11 §. Maksun perimättä jättäminen ja alentaminen tulevat kyseeseen myös Vantaan kaupungin taloussäännön (2014) 16 § mukaan, jollei ole asiakasmaksulain perusteita olemassa, mutta on kuitenkin syytä alentaa tai poistaa maksu.